

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Філологія (германські мови та літератури (переклад включно)), перша – німецька»
Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.043 Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)
Освітня кваліфікація:	магістр філології

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ

РАДОЮ ХДУ

Голова вченої ради ХДУ Володимир ОЛЕКСЕНКО

(протокол № 1 від “ 30 ” 08 2019 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 04.09.2019 р.

В.о. ректора (Наталія ТЮХТЕНКО)

(наказ № 600-2 від “ 04 ” 09 2019 р.)

Херсон, 2019 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Філологія (германські мови та літератури (переклад включно)), перша – німецька» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти розроблена на підставі затвердженого Міністерством освіти і науки України стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ від 20.06.2019 № 871) робочою групою ХДУ у складі:

Романова Наталія Василівна, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри німецької та романської філології.

Ковбасюк Лариса Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри німецької та романської філології.

Солдатова Світлана Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри німецької та романської філології.

Солонина Тетяна Олександровна, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 035.043 Філологія (германські мови та літератури) (переклад включно), перша – німецька).

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Безугла Л.Р. – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри німецької філології і перекладу, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна.

2. Домброван Т.І. – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської філології та перекладу Одеського національного політехнічного університету.

3. Єрмакова Г. П. – керівник бюро перекладів «ФОП Єрмакова Ганна Петрівна».

**1. Профіль освітньо-професійної програми
«Філологія (германські мови та літератури (переклад включно)), перша – німецька»**

1- Загальна інформація		
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Херсонський державний університет Факультет іноземної філології Кафедра німецької та романської філології	
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр філології за спеціалізацією 035.043 Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)	
Офіційна назва освітньої програми	«Філологія (германські мови та літератури (переклад включно)), перша – німецька»	
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЕКТС, термін навчання 1рік 4 місяці	
Наявність акредитації	Сертифікат № 2288962 НД, дійсний до 1 липня 2020.	
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-ЕНЕА – другий цикл, EQF-LLL – 8 рівень	
Передумови	Наявність ступеня бакалавра/спеціаліста	
Мова(и) викладання	Українська, німецька, друга іноземна	
Термін дії освітньої програми	Два роки до оновлення	
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.kspu.edu/About/Faculty/IForeignPhilology/Eduprofprograms.aspx	
2- Мета освітньої програми		
Підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми, що передбачає проведення досліджень у галузі германської філології і здійснення інновацій та характеризується багатоаспектністю умов і вимог у діяльності, пов'язаній із аналізом, творенням (зокрема перекладом) та оцінюванням письмових і усних текстів різних жанрів та стилів, організацією успішної комунікації, у тому числі міжкультурної, різними мовами. Формування загальних та фахових компетентностей для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього, дослідницького та інноваційного характеру в галузі лінгвістичної та літературознавчої наук, перекладознавства та методики вищої школи, здатності до педагогічної діяльності в умовах закладів вищої освіти.		
3- Характеристика освітньої програми		
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p><i>Об'єктами вивчення та професійної діяльності магістра філології є мова(и) (в теоретичному / практичному, синхронному / діахронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному та інших аспектах); література й усна народна творчість; жанрово-стильові різновиди текстів; переклад; міжособистісна, міжкультурна та масова комунікація в усній і письмовій формі.</i></p> <p><i>Цілі навчання – підготовка конкурентоспроможних фахівців,</i></p>	

	<p>здатних розв'язувати складні задачі і проблеми, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується багатогранністю умов і вимог, у діяльності, пов'язаній з аналізом, творенням (зокрема перекладом) і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної міжособистісної і міжкультурної комунікації різними мовами.</p> <p><i>Теоретичний зміст</i> предметної галузі становить система наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять філології. Обов'язкові компоненти ОП – 75%. Вибіркові компоненти ОП – 25%</p>
Орієнтація освітньої програми	Формування та розвиток професійної компетентності для здійснення дослідницької та інноваційної діяльності у галузі філологічної освіти; формування професійних компетентностей: лінгвістичної, науково-дослідницької, комунікативної, соціально-особистісності.
Основний фокус освітньої програми спеціалізації та	Освітньо-професійна програма підготовки магістрів з акцентом на формування здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі германської філології, що передбачає застосування певних теорій та методів і характеризується комплексністю та багатогранністю умов. Програма спрямована на формування перекладацької компетентності, необхідної для здійснення усіх видів міжмовного посередництва у міжкультурній взаємодії. Програма формує професійні компетенції щодо викладання у ЗВО. Ключові слова: філологія, переклад, міжкультурна комунікація, викладання, іноземна мова.
Особливості програми	Програма передбачає комплексну підготовку фахівців в галузі філологічної освіти за рахунок поєднання соціально-гуманітарної підготовки; професійної та практичної підготовки. Програма надає можливість отримати додаткову кваліфікацію – перекладач. Викладання трьома мовами – українською, німецькою, англійською. Можливість навчатися протягом семестру у рамках програми Erasmus+: в університеті Альпен-Адрія (м. Клагенфурт. Австрія) (Угода про співробітництво між університетом Альпен-Адрія і ХДУ від 16.03.2016 р.); в університеті Отто Фрідріха в м. Бамберг (Німеччина) (Угода про співробітництво між університетом Отто Фрідріха в м. Бамберг від 31.10.2018)
4- Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Магістр-філолог може працювати в науковій, літературно-видавничій, освітній галузях; на викладацьких, науково-дослідних та адміністративних посадах у закладах вищої освіти 1-4 рівнів акредитації; у друкованих та електронних засобах масової інформації, PR-технологіях, у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах тощо. Професійні назви робіт (за ДКП): - 2444.2 – професіонали в галузі філології, лінгвістики та перекладів (перекладачі та усні перекладачі, перекладач технічної літератури, редактор-перекладач, лінгвіст); 231 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів 2310 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на третьому освітньо-науковому

	рівні вищої освіти.
5- Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Грунтуються на принципах студентоцентризму та індивідуально-особистісного підходу; реалізуються через навчання на основі досліджень, посилення практичної орієнтованості та творчої спрямованості у формі комбінації лекцій, практичних занять, самостійної навчальної і дослідницької роботи з використанням елементів дистанційного навчання, виконання творчих і дослідницьких проектів, виробничих практик, підготовки і захисту кваліфікаційної роботи.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові та спеціальні філологічні методи аналізу лінгвістичних одиниць, методи і методики дослідження мови і літератури, інформаційно-комунікаційні технології, технології дистанційного навчання.</p>
Оцінювання	<p>Внутрішня система забезпечення якості освіти Університету здійснює безперервний моніторинг якості освітніх послуг, що представлені поточно-підсумковим контролем: письмові та усні екзамени, заліки, поточні контрольні роботи, звіти з практики, тести, атестація здобувачів вищої освіти у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Система оцінювання відповідає вимогам Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи, стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. Оцінювання здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, не зараховано), системи ECTS та 100-бальної системи.</p>
6- Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК-1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК-2. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК-3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК-4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК-5. Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>ЗК-6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК-7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК-9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК-10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК-11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p> <p>ЗК-12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК-1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямах і школах.</p> <p>ФК-2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.</p>

	<p>ФК-3. Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки.</p> <p>ФК-4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.</p> <p>ФК-5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі германської філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.</p> <p>ФК-6. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з германської філології для вирішення професійних завдань.</p> <p>ФК-7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p> <p>ФК-8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.</p> <p>ФК-9. Здатність ефективно, компетентно й інноваційно організовувати різні форми навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти згідно із сучасною методикою навчання іноземних мов та перекладу; здатність розробляти навчально-методичний комплекс дисциплін.</p> <p>ФК-10. Здатність ефективно користуватися інформаційними ресурсами та онлайн-сервісами щодо використання навчальних матеріалів, а також методики навчання іноземних мов та перекладу</p> <p>ФК-11. Усвідомлення теоретичної бази дослідницької і прикладної діяльності в галузі вітчизняного, германського і зарубіжного перекладознавства, новітніх тенденцій сучасного вітчизняного, германського і зарубіжного перекладознавства.</p> <p>ФК-12. Здатність здійснювати ефективну професійну діяльність як одноосібно, так і в команді; перекладати у двосторонньому режимі різнопланові тексти в усній (переклад з аркуша, послідовний переклад) та письмовій (повний, реферативний і анотований переклад) формах.</p>
7- Програмні результати навчання	
	<p>ПРН-1. Оцінювати власну навчальну та професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.</p> <p>ПРН-2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземними мовами.</p> <p>ПРН-3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.</p> <p>ПРН-4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.</p> <p>ПРН-5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>ПРН-6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого</p>

	<p>прагматичного результату й організації успішної комунікації.</p> <p>ПРН-7. Аналізувати, порівнювати і класифіковати різні напрями і школи в лінгвістиці.</p> <p>ПРН-8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.</p> <p>ПРН-9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації</p> <p>ПРН-10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>ПРН-11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p> <p>ПРН-12. Дотримуватися правил академічної добросердечності.</p> <p>ПРН-13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.</p> <p>ПРН-14. Створювати, аналізувати й редактувати, а також перекладати тексти різних функціональних стилів та жанрів.</p> <p>ПРН-15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.</p> <p>ПРН-16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з германської філології для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <p>ПРН-17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.</p> <p>ПРН-18. Володіти теоретичною базою дослідницької і прикладної діяльності в галузі вітчизняного, германського і зарубіжного перекладознавства, знатися на основних тенденціях сучасного вітчизняного, германського і зарубіжного перекладознавства</p> <p>ПРН-19. Володіти різними видами перекладацьких стратегій, методів та прийомів для здійснення ефективної професійної діяльності як одноосібно, так і в команді. Перекладати у двосторонньому режимі різнопланові тексти в усній (переклад з аркуша, послідовний переклад) та письмовій (повний, реферативний і анотований переклад) формах. Дотримуватися правил міжнародного етикету і норм поведінки перекладача в процесі здійснення професійної діяльності.</p>
--	--

8- Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Реалізацію програми забезпечують науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років підвищують свою кваліфікацію за вибраною ними формою та видом, у провідних закладах вищої освіти України та у зарубіжних закладах вищої освіти.
Матеріально-технічне забезпечення	Виконання програм навчальних дисциплін у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним оснащенням кабінетів і лабораторій, основний перелік яких включає: кабінет безпеки життєдіяльності та охорони праці, кабінети комп’ютерної техніки,

	спеціалізовані навчально-тренінгові лабораторії та кабінети, що створюють умови для набуття студентами спеціальних компетентностей зі спеціальності. Вимоги до спеціалізованих лабораторій та кабінетів визначаються окремим документом, що затверджуються рішенням НМР університету.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Херсонський державний університет забезпечує студентів і викладачів навчально-методичними матеріалами на паперових та електронних носіях, підручниками і навчальними посібниками, періодичними виданнями за профілем підготовки студентів, доступом до електронних інформаційних ресурсів (у т.ч. через мережу Інтернет) у бібліотеці університету; корпоративними каталогами (спільно з бібліотеками провідних ЗВО України та світу).</p> <p>Комп'ютерна техніка, що знаходиться у бібліотеці, підключена до адміністративної мережі університету і до Інтернету. Найголовнішою БД на web-сторінці є електронний каталог «eLibrary», що відображає фонд бібліотеки.</p> <p>Надається відкритий доступ до електронного архіву-репозитарію ХДУ eKhSUIR:http://ekhsuir.kspu.edu/.</p>

9- Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Навчання за кредитно-трансферною системою. Обсяг 1 кредиту – 30 годин.
Міжнародна кредитна мобільність	Можливість академічного стажування студентів у закладах вищої освіти у рамках програми Erasmus+ (Угода про співробітництво між університетом Альпен-Адрія і ХДУ від 16.03.2016 р.), Угода про співробітництво з університетом Отто Фрідріха, м. Бамберг, Німеччина від 31.10.18 р.).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	У межах ліцензованого обсягу спеціальності за умов попередньої мовленнєвої підготовки.

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОП

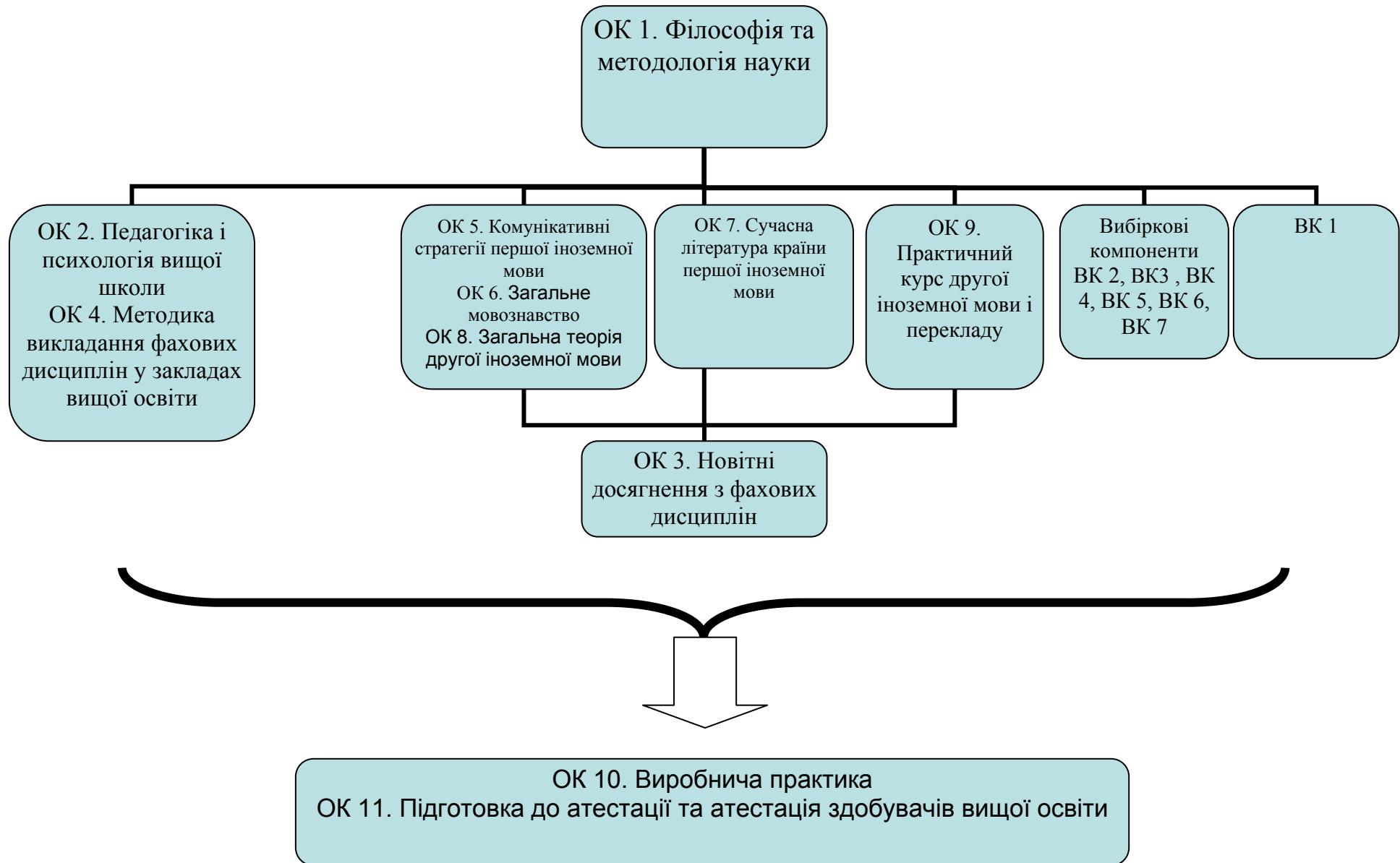
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, кваліфікаційні проекти (роботи), практики, атестація)	Кількість кредитів	Форма підсумку контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Філософія та методологія науки	3	диференційований залік
ОК 2.	Педагогіка і психологія вищої школи	3	екзамен
ОК 3.	Новітні досягнення з фахових дисциплін	4	екзамен
ОК 4.	Методика викладання фахових дисциплін у закладі вищої освіти	3	залік
ОК 5.	Комунікативні стратегії першої іноземної мови	3	залік
ОК 6.	Загальне мовознавство	3	залік
ОК 7.	Сучасна література країни першої іноземної мови	3	екзамен
ОК 8.	Загальна теорія другої іноземної мови	3,5	залік
ОК 9.	Практичний курс другої іноземної мови і перекладу	3	екзамен
ОК 10.	Виробнича практика	12	диференційований залік
ОК 11.	Підготовка до атестації та атестація здобувачів вищої освіти	27	захист
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		67,5	
Вибіркові компоненти ОП			
Цикл загальної підготовки			
ВК 1.	Дисципліна вільного вибору студента 1 за електронним каталогом ХДУ	3	залік
Цикл професійної підготовки			
ВК 2.	Теорія і практика перекладу / Актуальні проблеми сучасного перекладознавства	3	залік
ВК 3.	Методологія та організація лінгвістичних досліджень / Теоретико-методичні засади роботи з науковим текстом	4	диференційований залік
ВК 4.	Аналітичне читання та письмо / Нові тенденції в художній літературі (друга іноземна мова)	3	екзамен
ВК 5.	Практика усного та писемного перекладу / Переклад і редактування художніх/нехудожніх типів текстів	3,5	диференційований залік
ВК 6.	Основи перекладу і редактування текстів різних функціональних стилів / Лінгвокультурологічні аспекти перекладу	3	залік
ВК 7.	Метамовна комунікація / Лінгвокогнітивні та лінгвосеміотичні особливості дискурсу	3	залік
Загальний обсяг вибіркових компонентів:		22,5	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Курс	Цикл загальної підготовки					Цикл професійної підготовки				
	Назва дисципліни		Кількість кредитів ЕКТС	Семestr	Форма контролю	Назва дисципліни		Кількість кредитів	Семestr	Форма контролю
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
1 Курс	ОК 1. Філософія та методологія науки	3	1	д/з	ОК 2. Педагогіка і психологія вищої школи	3	1	екзамен		
					ОК 3. Новітні досягнення з фахових дисциплін	4	2	екзамен		
					ОК 4. Методика викладання фахових дисциплін у закладі вищої освіти	3	1	залік		
					ОК 5. Комунікативні стратегії першої іноземної мови	3	2	залік		
					ОК 6. Загальне мовознавство	3	1	залік		
					ОК 7. Сучасна література країни першої іноземної мови	3	2	екзамен		
					ОК 8. Загальна теорія другої іноземної мови	3,5	2	залік		
					ОК 9. Практичний курс другої іноземної мови і перекладу	3	1	екзамен		
	ВК 1. Дисципліна вільного	3	2	залік	ВК 2. Теорія і практика	3	1	залік		

	вибору				перекладу / Актуальні проблеми сучасного перекладознавства			
					ВК 3. Методологія та організація лінгвістичних досліджень / Теоретико-методичні засади роботи з науковим текстом	4	2	д/з
					ВК 4. Аналітичне читання та письмо / Нові тенденції в художній літературі (друга іноземна мова)	3	1	екзамен
					ВК 5. Практика усного та писемного перекладу / Переклад і редактування художніх/нехудожніх типів текстів	3,5	2	д/з
					ВК 6. Основи перекладу і редактування текстів різних функціональних стилів / Лінгвокультурологічні аспекти перекладу	3	2	залік
					ВК 7. Метамовна комунікація / Лінгвокогнітивні та лінгвосеміотичні особливості дискурсу	3	1	залік
2 КУРС					ОК 10. Виробнича практика	12	3	д/з
					ОК 11. Підготовка до атестації та атестація здобувачів вищої освіти	27	3	захист

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно)), перша – німецька» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження випускнику ступеня магістра за спеціалізацією: 035.043 Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька).

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

